

Sverige rundt 2025.

En bustur på 9 dage.

Sidste efterår tog vi på vores første busrejse: **Østersøen rundt** med Riis Rejser. Den var så stor en succes, at vi straks overvejede næste tur. Turens sidste "ben" var via Stockholm og videre tværs ned over landet til Øresundsbroen. På denne strækning blev vi slået af landets skønhed - og så gav valget jo næsten sig selv: **Sverige rundt** på 9 dage.

En af fordelene ved selskabet er de mange opsamlingssteder med parkeringsmuligheder landet rundt. Gæsterne har sjældent ret langt dertil fra deres bopæl; for vort vedkommende ca. 4 km, som Feli venligt leverede, så vores egen bil kunne stå trygt og godt hjemme i carporten.

Siden turen sidste efterår er Jytte løbet ind i hele to helbredsproblemer: Muskelgigt, som hun er i kompetent behandling for, men som ikke rigtig vil reagere som håbet. Dertil kommer nyt højre knæ med operation i begyndelsen af august. Det/de gamle giver hende konstante smerter, også efter indtagelse af max. dosis Panodil og Ibuprofen. Vi var selvsagt begge bekymrede for, hvordan hun ville klare en så anstrengende tur.

Dagbog.

Dag-1, lørdag den 14/6. Esbjerg – Solna. Vi stillede ved påstigningsstedet ved godt 8-tiden, hvor transferbussen samlede os op og kørte os til rastepladsen Hylkedal ved Kolding efter flere tilsvarende påstigninger tværs over Jylland ved Esbjerg-motorvejen. I Hylkedal ventede den "rigtige" bus allerede, og vi kunne sætte os på vore faste sædepladser i henhold til rejsebeviset.

Herefter fulgte vi motorvejen mod Københavns lufthavn med stop og opsamlinger. Lufthavnen var sidste påstigningssted. På nær to pladser var bussen nu fyldt med 50 passagerer, en chauffør, Dorte, og vores guide, Daniel. To superkompetente og søde mennesker.

Dagens program var at få os frem til et Scandic overnatningshotel i Solna, Stockholms nordlige udkant, en tur på ca. 650 km fra CPH. Fra Esbjerg tillægges godt 300 km. Med opsamlinger, pauser og stop for aftensmad i Linköping blev det en (alt for) lang dag med sen ankomst. Ingen stop for seværdigheder.

Daniel brugte en del af de mange timer til information om [Sverige](#), byerne vi passerede, søen Vättern - og så hans yndlingsemne: [Valdemar Atterdag](#), der blev det gennemgående og underholdende tema resten af turen. Sveriges og Danmarks historier

er i den grad sammenflettet, og forbavsende meget kan føres tilbage til Valdemar Atterdag – og hans datter [Margrethe I](#). Daniel er cand.mag. i religion med filosofi som bifag, men hans store interesse er historie og herunder altså Valdemar med det hædrende tilnavn.

Dag-2, søndag den 15/6. Solna – Örnsköldsvik, ca. 520 km med E4 stik nord langs Den

Figur 1: Högakusten broen

Botniska Bugt via Gävle og Söderhamn. Første stop for frokost på rasteplads ved den smukke Vars-Noran sø. Næste stop ved Högakusten broen, der ligner Lillebæltsbroen til forveksling. Ved ankomsten til Örnsköldsvik i Ångermanlands skærgård gjorde Daniel os opmærksom på [Ting1](#), en aparte bygning, der i virkeligheden er to bygninger, hvor det aparte er den øverste, der faktisk ikke er sammenbygget med den nederste, selv om det ser sådan ud. Fik forskellige priser, bl.a. som Sveriges grimme bygning i 2013! Det er tæt på energineutralt (foto). Hele to overnatninger på First Hotel Statt, et hotel, der afgjort har set bedre tider, slidt, men med spor af fordums storhed og skønhed (lidt ligesom Brigitte Bardot). Vi var nu kommet langt mod nord og mærkbart tættere på midnatssolen. [Album](#).

Dag-3, mandag den 16/6. Ulvön. Dagens program var en udflugt til [Ulvön](#), der ligger i

Figur 2: Guiden

den [Botniska Bugt](#), og som kun kan nås med færgeforbindelse ca. en times kørsel fra hotellet. Den dag var turens regnvejrsdag, heldigvis den eneste, men både på færgen og i Ulvöns restaurant sad vi jo lunt og godt. Efter den udmærkede frokostbuffet ventede en meget rustik lokalguide, der vistnok har eller har haft en kæreste i Roskilde! Han berettede naturligvis om øens historie og nutiden med affolkning, turisme og svære tider for fiskeriet. Øen har en lillebitte trækirke, der er dekoreret med malerier overalt, dvs. både vægge og loft. Derfra gik vi lidt rundt i bebyggelsen og besøgte et lille museum, som guiden har været ildsjæl for (fotos). Aftensmaden var på egen hånd. Regnen var holdt op, så Jytte og jeg fandt en lille restaurant med en hyggelig vært og kun to andre (svenske) familier. [Album](#).

Dag-4, tirsdag den 17/6. Örnsköldsvik – Arvidsjaur, ca. 380 km langs Botniska Bugt via Umeå, Skellefteå og Boliden.

Figur 3: Rensdyr langs vejen. [Klik større](#)

Vi er nu i [Lapland](#). Arvidsjaur var oprindeligt en samisk landsby. Vort overnatningshotel hed derfor - meget passende – Laponia, og efter indtjekning var der endnu god tid til et eftermiddagsbesøg hos [Båtsuoy Sami Centre](#). På turen (ca. 2*70 km) dertil så vi masser af [rensdyr](#), på vejen, ved vejen og inde i landskaberne.

De opførte sig som om de ejede vejene, så vi måtte ofte stoppe eller nedsætte farten til gå-hastighed.

I centret blev vi modtaget af en vejrbidt samisk kvinde (Lotta), der indledningsvist oplyste, at de havde strøm, tv, internet og computere. Hun førte os ned til kanten af en sø med en række samiske bygninger og en indhegning med rensdyr, hvorefter hendes mand (Tom, sikkert opkaldt efter min bankkonto) kom med vores aftensmad, tørret rensdyrkød og kogt aborre, der blev indtaget i det fri, og som smagte udmærket. Mens vi spiste, forsøgte myggene at gøre gengæld ved at drikke vores blod, men vores luftforsvar (myggespray) var faktisk næsten 100% effektiv. Masser af info om samernes historie, herunder rensdyr og fiskeri. Samerne har FN-status som et [oprindeligt folk](#), hvilket giver dem en række beskyttelser mod statsmagterne, der overalt i verden har gjort deres bedste for at udlette disse kulturer. Jf. vort problem med ulve i Danmark oplyste Tom, at samerne heller ikke må skyde de rovdyr, der tager deres fritgående rensdyr, hvorved de årligt mister **knap halvdelen!** De skyder dem så alligevel til stor forargelse for byfolk, der ikke er generet af dem. Vi var her på turens nordligste punkt, ca. 100 km fra [Polarcirklen](#). I Arvidsjaur gik solen ned kl. 00.13 og stod op igen kl. 01.15, så mørkt blev det slet ikke. [Album](#).

Dag-5, onsdag den 18/6. Arvidsjaur – Östersund, den første del med [Inlandsbanen](#), der skulle have taget os til fra Arvidsjaur til Vilhelmina. Banen strækker sig over intet

Figur 4: Toget

mindre end sammenlagt 1.300 km! Sommerkøreplanen startede den 16/6 og togene havde åbenbart endnu ikke gnedet vintersøvn af øjnene: Først måtte vi skifte tog pga. motorproblemer, dernæst havde reservetoget samme problem og endelig stod der en gravko (ikke en elgko!) et sted, så de gik over til togbus på en delstrækning. Men vi havde jo heldigvis vores egen bus i baghånden, og den fik vi omdirigeret til byen Storuman, hvorfra vi stærkt forsinket fortsatte til Östersund. Togturen var en skuffelse/misforståelse, idet vi ikke herfra oplevede noget som helst, vi ikke lige så godt – eller bedre – kunne have set fra bussen. Forsinkelsen bevirkede ydermere, at vi måtte styrte direkte fra bussen til buffeten uden indtjekning, så folk blev noget misfornøjede/mugne, men det var altså også tæt på midnat, inden vi kunne gå til køjs. [Album](#).

Dag-6, torsdag den 19/6. Östersund – Frösön – Falun. Ca. 370 km

Östersund ligger ved [Storsjön](#), og i denne sø ligger Frösön, hvor vi først gjorde ophold ved en runesten, kaldet Frösö-stenen.

Figur 5: Eksempel på lupiner i vejkanthen. [Klik større](#).

Den er fra midten af 1.000-tallet og er den eneste kendte runesten i Jämtland og den nordligste i Sverige. I albummet kan man fra infotavlen læse mere om den.

Runerne er trukket op med maling, så alting står tydeligt, noget man aldrig gør i Danmark. Fra stenen kørte vi til den nærliggende [Frösö kirke](#), som sognepræsten fortalte mere om, mens de

ventede på en kiste... Mere opmuntrende er kirkens status som en af landets populære bryllupskirker. Udenfor kunne man fjernt mod øst se lave bjerge med rester af vinterens sne. [Jämtland](#) er vidunderlig smukt.

Ruten førte os kort før Falun til en fin oplevelse i den lille by, Sundborn, der var hjemsted for akvarelmaleren [Carl Larsson](#). Her fik vi en guidede rundtur i malerens hjem og besøgte et lille museum med nogle af hans billeder (fotos).

På First Grand Hotel (!) i Falun havde vi for anden gang på turen hele to overnatninger, idet den følgende dag var reserveret en tur rundt om Siljansøen. [Falun](#) er kendt som hjemsted for en nu nedlukket kobbermine og som sæde for lensmanden i Dalarna. I forbindelse med udvindingen af kobberet opdagede man, at man også kunne fremstille en meget flot rød farve ved iblanding af kobberet (eller restprodukter ved udvindingen?). Det er den (meget dyre) farve, der er kendt først som Falun-rød og senere som svenskrød, der nærmest er standard på mange af husene og gårdene i Sverige – og da ikke mindst i [Dalarna](#). Kort om Dalarna fra Danmarks nationalleksikon LEX: *Dalarna, landskab, der omfatter den indre, nordlige del af Mellemsverige; 29.086 km², 284.531 indb. (2017). Landskabet Dalarna er geografisk næsten sammenfaldende med den administrative region Dalarnas Län med [Falun](#) som hovedby. [Album](#).*

Dag-7, fredag den 20/6. Rundt om [Siljansøen](#).

Den 20/6 2025 var også lig med svensk Midsommer, måske årets største fri- og helligdag, hvilket indebar, at ALT lukkede ned hen på eftermiddagen.

Figur 6: Dalarna med huse i svenskrød. [Klik større](#)

LEX: *Siljan er en sø i Dalarna i Mellemsverige. Den er 290 km² stor og 133 m dyb. Søen ligger mellem [Mora](#) og [Leksand](#) og har om sommeren mange turister. Den rummer én større ø, [Sollerön](#).* Vi begyndte turen med at køre til byen Rätvik, der har en badebro meget langt ud i søen. Derfra fortsatte vi i den lille landsby Tällberg,

hvor alle husene er af træ og malet – svenskrøde. Midsommer i Sverige er også ensbetydende med rejsning af majstang overalt i små og store byer – og efterfølgende kalas med sild, snaps og hvad deraf/derefter følger.

Næste stop var Leksands kirke, en smuk kirke med løgkuppel og en kirkegård, hvor Marie Krøyer ligger begravet. Endelig besøgte vi Nils Olssons trævarefabrik ("Hjemmesløjde"), der fremstiller de (åbenbart) meget berømte håndmalede [Dalahästar](#), altså træheste, som er sindssygt dyre, men der er så også tale om unika. Vi købte ingen.

Ved 15-tiden blev vi heldigvis smidt ud af butikken pga. svensk midsommer, der som allerede nævnt er lig med total nedlukning af alt – selv McDonalds, dvs. at vores aftensmad var i fare. Daniel kontaktede hotellet i Falun, der tilbød, at vi kunne tilmelde os en midsommerbuffet (sild især) for medalt SEK 450/person ekskl. drikkevarer. Jytte

og jeg takkede nej, da vi tilfældigvis havde spist lunch hos en kineser - og spist alt for meget. Dagen efter - baseret på deltagernes oplevelser - viste det sig at være den helt rigtige beslutning. Vi gik i stedet en tur i centrum af Falun, der virkede som om den var helt forladt: Ingen trafik og ingen mennesker, bortset fra ganske få hvileløse turister. Som en sci-fi film om Jorden uden mennesker. Riis Rejser var åbenbart helt uforberedt på konsekvenserne af svensk midsommer. [Album](#).

Dag-8, lørdag den 21/6. Falun – Uppsala – Stockholm – Södertälje.

[Uppsala](#) ligger ca. 200 km sydvest for Falun lidt nord for Stockholm. Vort mål i byen var domkirken, Nordens største, men vi blev afvist i døren, da der netop var højmesse... Igen en klar Riis Rejser svipser, så efter at have taget billeder og gået en tur rundt om den enorme kirke, hvor der bl.a. står adskillige runesten, fortsatte vi mod Stockholm, der var ligeså overfyldt med trafik og mennesker, som Falun havde været øde aftenen før.

Figur 7: Skt. Jørgen og dragen i Storkyrkan. [Klik større](#)

Dorthe fandt med stort besvær et ledigt stoppested lige ved [Gamla Stan](#), hvorefter vi blev sluppet løs i 4 timer. Vejret var helt perfekt til formålet med sol og 20-22. grader. En af vore enlige medrejsende, Arndt, spurgte om han måtte følges med Jytte og mig, hvilket var særdeles hyggeligt.

Han var ikke bruger af alt det nymodens halløj, såsom smartphones med kort osv. Jytte og jeg var til gengæld – efter besøget i oktober 2024 – på hjemmebane, og vi enedes om at gå til kongeslottet for at komme derind, hvilket viste sig alligevel at være umuligt på grund af militærparader og alt for mange mennesker. Vi gik i stedet til [Stortorvet](#), der jo var scenen for [Det Stockholmske Blodbad](#) (7/11 – 10/11 1520), som Daniel havde givet os en grundig indføring i. Herefter var vi blevet kaffetørstige og fandt en lillebitte og hyggelig cafe i en tilstødende sidegade med tre borde udenfor, hvoraf vi okkuperede de to og bestilte kaffe og lagkage. Cafeen har et lillebitte toilet ved disken med kager og sandwiches; døren har ingen lås, men manden eller konen holder styr på ledig/optaget, så det går fint. Vi besluttede under kaffen at besøge den nærliggende [Storkyrkan](#), hvilket bestemt også var entreen værd. Hovedværket blandt inventaret må absolut være en enorm skulptur forestillende [Skt. Jørgen og dragen](#), der naturligvis symboliserer svenskernes oprør mod og løsrivelse fra Danmark-Norge. Alternativet til kirken havde været Nobel-museet på Stortorvet, men det må blive en anden gang. Nationalt Museet (kunstmuseum) ville også være et oplagt mål.

Overnatningshotellet (Scandic) lå i Södertälje. På vejen dertil blev vi informeret om tidsplanen for hjemturen: Morgenmad kl. 5 og busafgang kl. 6, så vi satte alarmen til **kl. 04.15**, da bagagen jo også skulle være klar. [Album](#).

Dag-9, søndag den 22/6. Hjemrejse: Södertälje – CPH – Hylkedal – Esbjerg.

Ret præcis 17 timer senere (kl. 21.15) ankom vi til P-pladsen, Østre Gjesingvej 26 i Esbjerg, hvor Anna-Grethe ventede på os. De første afstigninger var ved hovedindgangen til Københavns Hovedbanegård. På køreturen dertil fra broen måbede vi over kontrasten til Sverige: Ingen klipning af græsrabatter, hvor affaldet hobede sig op i ukrudtet. I stedet for den højt besungne biodiversitet var der bare skidt, møg og grimhed. Godt, man ikke bor på de kanter. Dybt suk.

Denne hjemrejsedag er helt klart for lang, men den kunne let reduceres med et par timer ved at overnatte længere mod Malmø.

Sammenfatning.

Vores tilbagevendende oplevelse ved nye rejsemål er tabet af fordomme om land og indbyggere. Således også denne gang. Svenskerne er utroligt søde, høflige og imødekommende. Landet er i særklasse smukt. Alt er rent og velplejet; skovene er endeløse og veldrevne mellem de utallige smukke søer og elve. I landets nordlige del var alle vejsider dækket af blomstrende lupiner i forskellige farver. Græsarealerne var fyldt med de smukkeste markblomster i alle farver. Tidsler så vi ingen af.

Turen er tydeligvis ikke planlagt/tilrettelagt optimalt; der er ikke den ønskværdige balance mellem de tilbagelagte afstande og indlagte besøgsmaal. Den bør efter vores opfattelse forlænges med adskillige dage med kortere afstand mellem overnatningshotellerne og større islæt af oplevelser. Chauffør og rejseleder gjorde deres bedste, og turen var god, men ikke helt i top - eller også havde vi for store forventninger efter Østersøen rundt sidste efterår.

Folk, der tager på busrejser, er åbenbart gamle, mange er vinde og skæve, nogle har samme statur som Dronning Ingrid i hendes sidste tid, men vi ventede ikke på nogen en eneste gang, og ingen blev syge.

Og Jytte klarede heldigvis strabadserne godt, faktisk nok bedre end andre i gruppen. Hendes glæde ved at rejse og kontakten til medrejsende fornægter sig aldrig. Pylret er hun jo bestemt heller ikke!

Vi er klar til endnu en tur!

Jørgen, juni 2025.